

الحمد لله
البرحمين

دانشگاه علوم پزشکی
وخدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده دندان پزشکی

پایان نامه جهت اخذ مدرک دکترای جراحی دندان پزشکی

عنوان:

بررسی میزان اضطراب در بیماران مبتلاء به لیکن پلان دهانی در مقایسه با افراد سالم

استاد راهنما:

دکتر ندا محمدپور

استاد مشاور:

دکتر نسرین فولادی

نگارش و پژوهش:

هانیه بدیهی

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم،
پدر و مادری فداکار نسیم ساخته تا در سایه درخت
پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ
گیرم

و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش
تلاش نمایم.

والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و
نامشان دلیلی است بر بودنم،

چرا که این دو وجود، پس از پروردگار، مایه هستی
ام بوده اند دستم را گرفتند

و راه رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و
نشیب آموختند.

خواهرم که همواره در طول تحصیل متحمل
زحماتم بود و تکیه گاه من در مواجهه با مشکلات، و
وجودش مایه دلگرمی من می باشد.

سپاسگزاری

از استاد محترم؛ سرکار خانم دکتر ندا محمدپور که با صبر و حوصله، هیچ کمکی را در این مسیر از من دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده گرفتند؛ کمال تشکر و قدرانی را دارم.

از سرکار خانم دکتر نسرين فولادی که زحمت مشاوره‌ی این پایان نامه را متقبل شدند و در طول تحصیل از محضرشان بهره بردم سپاسگزارم.

چکیده

بررسی میزان اضطراب در بیماران مبتلاء به لیکن پلان دهانی در مقایسه با افراد سالم

مقدمه: لیکن پلان یک بیماری پوستی-مخاطی التهابی مزمن نسبتاً شایع می‌باشد. پوست و مخاط دهان شایع‌ترین مکان‌های درگیر در این بیماری می‌باشند. برخی مطالعات گزارش کرده‌اند که بیماران مبتلاء به لیکن پلان دهانی (OLP) به خصوص افرادی که دارای انواع علامت‌دار OLP می‌باشند، سطوح بالاتری از استرس و اضطراب را در مقایسه با افراد بدون OLP نشان داده‌اند. از طرفی دیگر مطالعات با طراحی مشابه به نتایج متناقضی دست یافتند. به‌علاوه متغیر شدت اضطراب که در برخی مطالعات سنجیده نشده‌است، در این مطالعه بررسی شد.

مواد و روش انجام کار: در این مطالعه‌ی مورد-شاهدی ۳۴ بیمار مبتلاء به OLP و ۳۴ نفر فرد سالم به‌عنوان گروه مورد و شاهد انتخاب شدند. دو گروه از نظر سن و جنس همسان‌سازی شدند. در مرحله‌ی بعد اضطراب در افراد تحت مطالعه با BAI مورد سنجش قرار گرفت. همچنین شدت کلینیکی ضایعات دهانی در بیماران OLP مورد ارزیابی قرار گرفت و با استفاده از سیستم Dr.Harman دسته‌بندی شد. سپس داده‌ها با نرم افزار SPSS 21 مورد تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی بیماران در این مطالعه برابر با ۴۴/۹ سال بود و ۷۶/۵ درصد بیماران نیز زن بودند که تفاوت معناداری بین دو گروه مورد و شاهد از نظر سن و جنس وجود نداشت ($P > 0/05$). بین دو گروه از نظر وضعیت تأهل ($P = 0/63$)، سطح تحصیلات ($P = 0/07$)، شغل ($P = 0/38$) و سطح درآمد ($P = 0/19$) تفاوت معناداری وجود نداشت. میزان اضطراب به‌طور معناداری در افراد مبتلاء به لیکن پلان دهانی بیشتر از افراد سالم بود. به‌طوری که ۷۳/۵ درصد از افراد گروه کنترل اضطراب نداشتند و ۲۹/۴ درصد از افراد گروه مورد اضطراب متوسط و ۱۱/۸ درصد اضطراب شدید داشتند و همچنین ۶۶/۷ درصد بیماران دارای بیماری خاموش، اضطراب نداشتند.

نتیجه‌گیری: در افراد مبتلاء به لیکن پلان دهانی با افزایش شدت بیماری میزان اضطراب نیز افزایش می‌یافت، به‌طوری که تمام بیماران با فعالیت شدید بیماری، درجاتی از اضطراب داشتند و اکثر بیماران با بیماری خاموش، اضطراب نداشتند.

واژگان کلیدی: لیکن پلان دهانی، اضطراب، پرسشنامه‌ی اضطراب بک

فهرست

شماره صفحه

عنوان

فصل اول: معرفی پژوهش

- ۱-۱ مقدمه، بیان مسئله و ضرورت انجام طرح..... ۲
- ۱-۲ اهداف پژوهش..... ۳
- ۱-۲-۱ هدف کلی..... ۳
- ۱-۲-۲ اهداف اختصاصی..... ۳
- ۱-۲-۳ اهداف کاربردی طرح..... ۴
- ۱-۳ فرضیات یا سئوالات تحقیق..... ۴
- ۱-۴ تعریف واژه‌ها..... ۴

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی پژوهش

- ۲-۱ مقدمه..... ۶
- ۲-۲ مبانی نظری..... ۶
- ۲-۲-۱ اپیدمیولوژی لیکن پلان..... ۶
- ۲-۲-۲ پاتوژنز..... ۶
- ۲-۲-۳ تظاهرات بالینی..... ۷
- ۲-۲-۳-۱ لیکن پلان دهانی رتیکولار..... ۷
- ۲-۲-۳-۲ لیکن پلان دهانی پاپولار..... ۸
- ۲-۲-۳-۳ لیکن پلان دهانی آروزو یا زخم شونده..... ۸
- ۲-۲-۳-۴ لیکن پلان دهانی اریتماتوز..... ۸
- ۲-۲-۳-۵ لیکن پلان دهانی پلاک مانند..... ۹
- ۲-۲-۳-۶ لیکن پلان دهانی بولوز..... ۹
- ۲-۲-۴ تظاهرات خارج دهانی..... ۹
- ۲-۲-۴-۱ لیکن پلان پوستی..... ۱۰
- ۲-۲-۴-۲ لیکن پلان اسکالپ..... ۱۰
- ۲-۲-۴-۳ لیکن پلان ناخن..... ۱۰
- ۲-۲-۴-۴ لیکن پلان تناسلی..... ۱۱
- ۲-۲-۵ تشخیص..... ۱۱
- ۲-۲-۶ درمان..... ۱۱

۱۲	۲-۲-۷ اضطراب
۱۳	۲-۳-۲ مروری بر پیشینه‌ی پژوهش
۱۳	۲-۳-۱ پیشینه‌ی پژوهش در خارج
۱۵	۲-۳-۲ پیشینه‌ی پژوهش در ایران
۱۷	۲-۳-۳ جمع‌بندی پیشینه‌ها

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۲۰	۳-۱ نوع مطالعه و روش پژوهش
۲۰	۳-۲ جامعه‌ی آماری پژوهش
۲۱	۳-۳ معیارهای ورود و خروج به مطالعه
۲۱	۳-۳-۱ معیارهای ورود
۲۱	۳-۳-۲ معیارهای خروج
۲۱	۳-۴ حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۲۲	۳-۵ ابزار و روش گردآوری داده‌ها
۲۲	۳-۶ روایی و پایایی ابزارها
۲۲	۳-۷ زمان و مکان انجام پژوهش
۲۳	۳-۸ متغیرهای پژوهش
۲۴	۳-۹ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۲۵	۳-۱۰ ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: نتایج پژوهش

	۴-۱ نتایج
۲۷	۴-۲ یافته‌های توصیفی
۲۸	۴-۲-۱ تعیین شدت بیماری در بیماران مبتلاء به لیکن پلان دهانی
۲۹	۴-۲-۲ تعیین میزان اضطراب در افراد مبتلاء به لیکن پلان دهانی و افراد سالم
۳۱	۴-۳ یافته‌های تحلیلی
۳۱	۴-۳-۱ تعیین ارتباط بین شدت لیکن پلان دهانی و میزان اضطراب
۳۱	۴-۳-۲ مقایسه‌ی میزان اضطراب بین دو گروه لیکن پلان دهانی و افراد سالم

۴-۳-۳ مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس برخی ویژگی‌های دموگرافیک

۳۲.....

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۵-۱ بحث	۳۶
۵-۲ نتیجه‌گیری	۳۹
۵-۳ محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش	۴۰

منابع و مأخذ

منابع و مأخذ	۴۲
--------------	----

پیوست‌ها

پیوست ۱: چک لیست	۴۷
پیوست ۲: پرسشنامه‌ی اضطراب بک	۴۸

فهرست جداول

عنوان	شماره صفحه
جدول ۱: مقایسه‌ی میانگین سن بین دو گروه.....	۲۷
جدول ۲: مقایسه‌ی توزیع جنسیتی بین دو گروه.....	۲۷
جدول ۳: مقایسه‌ی وضعیت تأهل، تحصیلات، جنسیت، سابقه‌ی بیماری، شغل و درآمد در بین دو گروه.....	۲۸
جدول ۴: شدت بیماری در بیماران مبتلاء به لیکن‌پلان دهانی.....	۲۹
جدول ۵: فراوانی محل ضایعه در بیماران مبتلاء به لیکن‌پلان دهانی.....	۲۹
جدول ۶: میزان اضطراب در افراد مبتلاء به لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم.....	۳۰
جدول ۷: مقایسه‌ی میزان اضطراب بین دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم.....	۳۱
جدول ۸: مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی اضطراب بین دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم.....	۳۱
جدول ۹: ارتباط بین شدت لیکن‌پلان دهانی و میزان اضطراب.....	۳۲
جدول ۱۰: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس جنسیت.....	۳۲
جدول ۱۱: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس وضعیت تأهل.....	۳۳
جدول ۱۲: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس سطح تحصیلات.....	۳۳
جدول ۱۳: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس سابقه‌ی بیماری.....	۳۳
جدول ۱۴: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس شغل.....	۳۴
جدول ۱۵: مقایسه‌ی میزان اضطراب در دو گروه لیکن‌پلان دهانی و افراد سالم براساس سطح درآمد.....	۳۴

فهرست نمودارها

شماره صفحه

عنوان

نمودار ۱: میزان اضطراب در افراد مبتلاء به لیکن پلان دهانی ۳۰

فهرست اشکال

عنوان	شماره صفحه
شکل ۱: لیکن پلان دهانی رتیکولار.....	۷
شکل ۲: لیکن پلان دهانی پاپولار.....	۸
شکل ۳: لیکن پلان دهانی آروزیو یا زخم شونده.....	۸
شکل ۴: لیکن پلان دهانی اریتماتوز.....	۹
شکل ۵: لیکن پلان دهانی پلاک مانند.....	۹
شکل ۶: لیکن پلان پوستی.....	۱۰
شکل ۷: لیکن پلان اسکالپ.....	۱۰
شکل ۸: لیکن پلان ناخن.....	۱۱